

TEMPORADA 2011 / 2012 PARÍS 1900

**Orquesta y Coro Nacionales de España
Auditorio Nacional de Música**

Benvolguts amics,

Un any més em plau presentar-vos la temporada de concerts de l'Orquesta i Coro Nacionales de España. Com en ocasions anteriors, són diverses les idees que s'entrecreuen al llarg de la temporada, encara que es fa remarcar especialment la que s'articula entorn de l'eix temàtic que enguany dediquem a un període històric de transcendència i significació particulars: la confluència dels segles XIX i XX en un escenari singular: París 1900. Aquest marc ja havia merescut l'atenció de l'OCNE anteriorment (temporada 2004-2005: Viena 1900, que en part continuarem visitant durant la temporada que presentem, amb els aniversaris Mahler). Però, per què París?

Un segle després de la Revolució, París s'havia convertit en una de les ciutats més belles i pròsperes del món. L'ambiciosa renovació de la ciutat, de la mà del baró Haussmann, auspiciada per Naopoleó III l'any 1852, havia dotat la capital francesa de modernes infraestructures: nous carrers i bulevards, sistemes de clavegueram, nous ponts, edificis públics i fins i tot un palau nou per albergar l'Òpera i l'Acadèmia Nacional de Música. La demolició d'una part important de la ciutat havia deixat lloc a un avançat model de metròpolis que havia de ser exemple per a ciutats com Londres, Viena, Florència o Brussel·les. Al mateix temps, la destrucció i el renaixement urbà es produïen paral·lelament a un desmembrament institucional i a un canvi gegantí en les concepcions socials, artístiques i filosòfiques. Els vells costums i tradicions es van veure substituïts per un torrent de noves idees apassionants, nascudes de l'anomenada *avantguarda artística*, un terme amb evidents connotacions bèl·liques que il·lustra la vehemència, sovint radical, amb què aquests canvis van tenir lloc. Això no obstant, París, com va dir Ernest Hemingway, era una festa. Els progressos socials eren evidents i comportaven una elevació del nivell de vida. La ciutat acollia amb orgull exposicions universals i era visitada per milions de persones. La més destacada i popular, sens dubte, la que es va escaure l'any 1889 amb motiu de la commemoració del primer centenari de la Revolució i per a

la qual es va construir la torre Eiffel, referent arquitectònic d'un desenvolupament tecnològic i industrial sense precedents. En aquelles exposicions es mostraven al món amb altivesa els darrers avenços científics, nombrosos invents, artefactes i màquines increïbles, cultures exòtiques, i fins s'organitzaven esdeveniments poliesportius, com ara els jocs de la II Olimpíada, que van tenir lloc a l'edició del 1900. La puixança econòmica, l'oci, el luxe, els plaers, els espectacles, la sofisticació, l'enriquida burgesia, són alguns dels actors d'aquell escenari bohemí i glamurós que desembocarà en l'anomenada *Belle Époque*, terme encunyat a posteriori, després d'un futur fosc que aguitava d'amagat i que llavors ningú no podia imaginar.

La vida artística i intel·lectual de l'urbs no s'escapa de tant d'influx embriagador, i a l'empara de l'Art Nouveau, nou corrent de renovació, es prepara per atènyer durant la primera dècada del segle XX una de les cotes més creatives de la història. Molts dels més grans artistes de l'últim segle van trobar a la Ciutat de la Llum l'atmosfera ideal per realitzar els seus somnis i, seduïts pels seus atractius fascinants, van sucumbir al seu encís: Proust, Rodin, Monet, Renoir, Matisse, Debussy, Ravel, Picasso, Maeterlinck, Stravinsky, Nijinsky, Albéniz, Granados, Falla. Amb l'art com a denominador comú, tant se val si és nascut a París o en qualsevol altra banda, per a tots ells la *ville lumière* és la capital del món. També París ha estat determinant en la carrera de qui serà invitat nostre a la "Carta Blanca": el tarragoní Joan Guinjoan. Múltiples guardons emplen la trajectòria humana i artística d'aquest compositor tan estimat i admirat: Premio Nacional de Música de España, Premi Nacional de Música de la Generalitat, Chevalier des Arts et Lettres i Officier des Arts et Lettres de França, professor resident a la Universitat de Santa Barbara (Estats Units), Premio Iberoamericano de la Música Tomás Luis de Victoria, doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili, entre moltes altres distincions i homenatges.

L'OCNE celebrarà, amb dos concerts extraordinaris, el 40è aniversari de la que va ser primera actuació conjunta de l'Orquesta i Coro Nacionales. Fundat per Lola Rodríguez de Aragón amb la denominació inicial de Coro de la Escuela Superior de Canto, el Coro Nacional de España va oferir la seva primera actuació el 22 d'octubre de 1971, interpretant conjuntament amb l'Orquesta Nacional de España, dirigida per Rafael Frühbeck de Burgos, la *Simfonia n. 2, "Resurrecció"*, de Gustav Mahler. Dos cims absoluts del repertori simfònic-coral, el *Rèquiem alemany*, opus 45 de Johannes Brahms, i el *Magnificat*, BWV 243 de Johann Sebastian Bach, s'interpretaran per saludar tal

efemèride. També s'editarà un CD commemoratiu, enregistrat el juny del 2010 pel Coro Nacional, sota la direcció de Mireia Barrera. Per altra banda, el IV Cicle de Música Coral, espai únic en què han actuat agrupacions tan emblemàtiques com The Tallis Scholars, Choeur de Chambre Accentus, Rias Kammerchor, Nederlands Kammerkoor i Ars Nova Copenhagen, comptarà amb la presència del Cor de la Fundació Gulbenkian com a invitat.

Proseguirem la nostra aposta pedagògica amb diferents projectes educatius aglutinats entorn de la dansa —no és perquè sí que un dels distintius de París 1900 fos la sèrie d'espectacles oferts pels Ballets Russos del llegendari empresari Serguei Diàguilev, el qual va encarregar obres a compositors de la talla de Claude Debussy, Maurice Ravel, Eric Satie, Richard Strauss, Serguei Prokòfiev, Ottorino Respighi, Francis Poulenc i Manuel de Falla, encara que potser el compositor que va col·laborar de forma més notable amb l'empresari rus va ser Igor Stravinsky; com a fruit d'aquesta col·laboració, van néixer els ballets *L'ocell de foc*, *Petruixka*, *La consagració de la primavera*, *Pulcinella* i *Les noces*. Dos d'aquests ballets, *Petruixka* i *La consagració*, seran inclosos en un pròxim enregistrament discogràfic per a Deutsche Grammophon.

Iniciarem la temporada amb una nova edició de Setembre Simfònic, amb un programa emmarcat també en París 1900 i dedicat a l'exòtic mite d'Orient, que es va posar de moda a Europa arran de les exposicions universals de 1885 i 1867.

La nòmina de solistes i directors invitats és àmplia i d'enorme qualitat, com ja és habitual amb l'OCNE. Saludem entre tots ells la presència de Jesús López Cobos, que després d'anys d'absència es posarà al capdavant de la nostra estimada agrupació.

Espero i desitjo que la temporada 2011-2012 que presentem sigui per a tothom altament satisfactòria.

Josep Pons
Director artístic i titular

ORQUESTA Y CORO
NACIONALES DE ESPAÑA

OCNE.
2011
2012

SETEMBRE SIMFÒNIC
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
10 setembre 2011

Maurice Ravel *Shéhérazade*
Maurice Ravel *Ma mère l'oye*

Piotr Ílitx Txaikovski *Simfonia n. 5*

Karine Deshayes, mezzosoprano
Josep Pons, director

CONCERT 1. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
7, 8 i 9 octubre 2011
PARÍS 1900

Igor Stravinsky *Petruixka*
Joaquín Turina *Cantares de Poemas en forma de canciones*
Manuel de Falla *Vivan los que ríen, de La vida breve*
Nicolas Bacri *Melodies de la melancolia, opus 119b*
Igor Stravinsky *Le sacre du printemps* (La consagració de la primavera)

Patricia Petibon, soprano
Josep Pons, director

CONCERT 2. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
21,22 i 23 octubre 2011
PARÍS 1900

Camille Saint-Saëns *Dansa Macabra, opus 40*
Serguei Prokòfiev *Concert per a violí n. 2, en sol menor, opus 63*
Dimitri Xostakóvitx *Simfonia n. 5, en re menor, opus 47*

Ray Chen, violí
Krzysztof Urbanski, director

CONCERT 3. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

28, 29 i 30 octubre 2011

PARÍS 1900

Christoph Willibald Gluck *Orfeo ed Euridice* (versió de Berlioz)

Carolyn Sampson, soprano (Eurídice)
Ann Hallenberg, mezzosoprano (Orfeo)
Helen-Jane Howells, soprano (Amor)
Paul McCreesh, director

CONCERT 4. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA

4, 5 i 6 novembre 2011

PARÍS 1900

Ottorino Respighi *Impressioni brasiliane*
Heitor Villa-Lobos *Bachianas brasileiras* núm. 3, A388
George Gershwin *Rhapsody in Blue*
Manuel de Falla *El sombrero de tres picos*, suites n. 1 i n. 2

Michel Camilo, piano
Jesús López-Cobos, director

CONCERT 5. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA

11, 12 i 13 novembre 2011

Anton Bruckner *Simfonia n. 8, en do menor* (versió 1890, Edició Nowak)

Jesús López-Cobos, director

CONCERT 6. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

18, 19 i 20 novembre 2011

PARÍS 1900

Francis Poulenc *Stabat Mater*
Gabriel Fauré *Rèquiem, opus 48*

Gabriel Bermúdez, baríton
Ofèlia Sala, soprano
Josep Pons, director

CONCERT 7. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA

25, 26 i 27 novembre 2011

PARÍS 1900

Claude Debussy *Prélude à l'après-midi d'un faune*
Igor Stravinsky *Concert per a violí i orquestra, en re major*
Claude Debussy *La mer (El mar)*

Julian Rachlin, violí
Josep Pons, director

CONCERT 8. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA

2, 3 i 4 desembre 2011

PARÍS 1900

Richard Strauss *Don Quixote, TrV184, opus 35*
Roberto Gerhard *Don Quijote. Danses*
Manuel de Falla *El Retablo de Maese Pedro*

Miguel Jiménez, violoncel
Joan Martín-Royo, baríton
Gustavo Peña, tenor
Raquel Lojendio, soprano
Josep Pons, director

CONCERT 9. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

16, 17 i 18 desembre 2011

PARÍS 1900

Antoni Parera Fons *Nocturn per a un capvespre blau*

Manuel de Falla *Noches en los jardines de España*

Claude Debussy *Nocturnes*

Felix Mendelssohn Bartholdy *Ein Sommernachtstraum* (selecció)
(El somni d'una nit d'estiu)

Elena Bashkirova, piano

Carolina Grammelstroff, soprano

Cecília Rodríguez-Morán, soprano

Josep Pons, director

CONCERT 10. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

13, 14 i 15 desembre 2011

PARÍS 1900

Hector Berlioz *L'Enfance du Christ* (La infantesa de Crist), *opus 25*

Susanne Mentzer, mezzosoprano (Marie)

Guilles Cachemaille, baríton (Joseph)

Roman Trekel, baríton (Hérode)

Agustín Prunell-Friend, tenor (Narrador)

Alain Coulombe, baix (Polydorus)

Rafael Frühbeck de Burgos, director

CONCERT 11. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
20, 21 i 22 gener 2012
PARÍS 1900

Ludwig van Beethoven *Concert per a piano i orquestra n. 5,*
en mi bemoll major, opus 73 "Emperador"
Hector Berlioz *Symphonie fantastique* (Simfonia fantàstica), *opus 14*

Emmanuel Ax, piano
Rafael Frühbeck de Burgos, director

CONCERT 12. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
3, 4 i 5 febrer 2012
PARÍS 1900

Eric Satie/ Claude Debussy *Gymnopédies 1, 2*
Ludwig van Beethoven *Concert per a piano i orquestra n. 4,*
en sol major, opus 58

Donghoon Shin *Kalon*
Richard Wagner *Parsifal* (selecció)

Rafal Blechacz, piano
Leticia Moreno, violí
Josep Pons, director

CONCERT 13. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
17, 18 i 19 febrer 2012
ANIVERSARIS GUSTAV MAHLER

Gustav Mahler *Kindertotenlieder* (Cançons pels nens morts)
Gustav Mahler *Simfonia n. 1, en re major, "Tità"*

Dietrich Henschel, baríton
Nicola Luisotti, director

CONCERT 14. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
24, 25 i 26 febrer 2012

Tomás Marco *América*
Piotr Ílitx Txaikovski *Simfonia n. 4, en fa menor, opus 36*

Pilar Jurado, soprano
Alfredo García, baríton
Antoni Ros Marbà, director

CONCERT 15. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
2, 3 i 4 març 2012
CARTA BLANCA A JOAN GUINJOAN
PARÍS 1900

Maurice Ravel *Alborada del Gracioso*
Joan Guinjoan *Música per a violoncel i orquestra*
Joan Guinjoan *Trama*
Igor Stravinsky *L'Oiseau de feu (L'ocell de foc) suite (versió 1919)*

Lluís Claret, violoncel
Ernest Martínez-Izquierdo, director

CONCERT 16. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
9, 10 i 11 març 2012
CARTA BLANCA A JOAN GUINJOAN
PARÍS 1900

Joan Guinjoan *Fanfara*
Joan Guinjoan *Sincrotó-Alba: Tercera simfona.*
Maurica Ravel *Daphnis et Chloé (Dafnis i Cloe)*

Josep Pons, director

CONCERT 17. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
23, 24 i 25 març 2012

Johann Sebastian Bach *Johannespassion*
(La Passió segons Sant Joan, *BWV 245*)

Trine Wilsberg Lund, soprano
Borona Bartosz, contralt
Tilman Lichdi, tenor
Klaus Mertens, baix
Ton Koopman, director

CONCERT 18. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
13, 14 i 15 abril 2012
ANIVERSARIS GUSTAV MAHLER

Arnold Schönberg *Concert per a violí, opus 36*
Gustav Mahler *Das Lied von der Erde* (La cançó de la terra)

Franz Peter Zimmermann, violí
Anna Larsson, contralt
Johan Botha, tenor
Josep Pons, director

CONCERT 19. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
20, 21 i 22 abril 2012
ANIVERSARIS GUSTAV MAHLER

Gustav Mahler *Simfonia n. 7, en mi major*

James Conlon, director

CONCERT 20. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
27, 28 i 29 abril 2012

Gabriel Fauré *Pelléas et Mélisande*, opus 80, suite
Marisa Machado *Concert per a fagot i orquestra* (Encàrrec OCNE)
Piotr Ílitx Txaikovski *Simfonia Manfred, en si menor, opus 58*

Enrique Abargues, fagot
Kazushi Ono, director

CONCERT 21. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
11, 12 i 13 maig 2012

Wolfgang Amadeus Mozart *Simfonia n. 35, en re major, K 385,*
“Haffner”
Johann Baptist Vanhal *Concert per a contrabaix*
Ludwig van Beethoven *Simfonia n. 4, en si bemoll major, opus 60*

Toni García, contrabaix
Jean-Christophe Spinosi, director

CONCERT 22. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
18, 19 i 20 maig 2012
PARÍS 1900

Ernest Chausson *Poème, opus 54*
Alexander Scriabin *Poème de l'extase* (Poema de l'èxtasi), opus 54
Maurice Ravel *Tzigane, rapsòdia de concert per a violí i orquestra*
Maurice Ravel *La Valse*

Renaud Capuçon, violí
Josep Pons, director

CONCERT 23. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
25, 26 i 27 maig 2012

Antonín Dvořák *Obertura Carnaval, opus 92*
Ludwig van Beethoven *Concert per a piano i orquestra n. 3,*
en do menor, opus 37
Antonín Dvořák *Simfonia n. 8, en sol major, opus 88 B163*

Lars Vogt, piano
Neeme Järvi, director

CONCERT 24. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
CORO DE LA COMUNIDAD DE MADRID
CORO RTVE
ESCOLANÍA DEL SAGRADO CORAZÓN DE ROSALES
1, 2 i 3 juny 2012
ANIVERSARIS GUSTAV MAHLER

Gustav Mahler *Simfonia núm. 8, en mi bemoll major, "Dels mil"*

Manuela Uhl, soprano 1 (Magna Peccatrix)
Michaela Kaune, soprano 2 (Penitent)
Christiane Karg, soprano 3 (Mater Gloriosa)
Zandra McMaster, contralt 1 (Mulier Samaritanna)
Charlotte Hellekant, contralt 2 (Maria Aegyptiaca)
Anthony Dean Griffey, tenor (Doctor Marianus)
Bo Skovhus, baríton (Pater Ecstaticus)
Albert Domen, baix (Pater Profundus)
Joan Cabero, director cor
Josep Pons, director